

Afgørelser fra Arbejdsmiljøklagenævnet nr. 4/juli 2000

Mindeord

Arbejdsmiljøklagenævnets formand Ib Lockenwitz afgang ved døden den 14. maj 2000

Ib Lockenwitz var formand for nævnet fra oprettelsen den 1. januar 1999, og han satte et stærkt fagligt og personligt præg på sekretariatet og nævnet. Han var en engageret, dynamisk og kreativ leder, der var god til at motivere, forklare og delegere. Han var et vidende, nysgerrigt menneske med stor menneskekundskab og forståelse for livets mangfoldighed. Ib Lockenwitz var en dygtig jurist med et vidtfavnende erfaringsgrundlag. Han elskede en god diskussion, hvadenten det drejede sig om juridiske spidsfindigheder, logikken i en argumentation eller udviklingen i Sydøstasien. Han var en blændende mødeleder, der forstod at finde konstruktive løsninger i selv den mest komplicerede situation. Han var lydhør over for andres argumenter, men var ikke bange for at skære igennem og træffe den beslutning, som han fandt var den rigtige, selv om den umiddelbart ikke måtte være populær. Den stolte og stærke måde Ib Lockenwitz tacklede sin alvorlige sygdom på, indgyder respekt og har lært os alle meget. Ib Lockenwitz gav os så meget og vil blive savnet af alle. Konstitueret formand Helle Drusebjerg

Ny stedfortræder

Det daglige arbejde i Arbejdsmiljøklagenævnets sekretariat ledes nu af Lone Adler, som kommer fra en stilling som konsulent i Arbejdsministeriets 8. kontor (international koordinering).

Sagerne i nyhedsbrevet

Baggrunden for dette nyhedsbrev findes i bemærkningerne til arbejdsmiljøloven, hvoraf det fremgår, at væsentlige og principielle afgørelser bør offentliggøres. I bekendtgørelsen om Arbejdsmiljøklagenævnets forretningsorden, fremgår det, at nævnet skal offentliggøre sager af principiel betydning eller almen interesse. Alle sager skal således ikke offentliggøres. Arbejdsmiljøklagenævnets sekretariat forsøger ved udvælgelsen af sager til nyhedsbrevet at give et indblik i nævnets virksomhed. Er der mange ensartede sager, bringes kun en enkelt eller to i nyhedsbrevet. Hvis der kan drages interessante konklusioner af sagerne, vil der eventuelt blive bragt en samlet redegørelse, således om tilfældet var med børn og unges alenearbejde. Sager med et meget kompliceret forløb vil ofte blive fravalgt, fordi det ikke på den begrænsede plads, der er til rådighed, er muligt at give en fyldestgørende redegørelse for sagens fakta. Sekretariatet søger ved udvælgelsen at give et bredt billede af sagsområdet. Derfor vil der ofte blive udvalgt sager, som måske ikke i sig selv er principielle, men som viser, at nævnet behandler sager inden for hele lovens materielle område. Med hensyn til et samlet overblik over Arbejdsmiljøklagenævnets sager kan der henvises til nævnets årsberetning for 1999. Alle sager er ikke refereret i årsberetningen, men i den statistiske del findes bl.a. en oversigt over klagesagerne fordelt på arbejdsmiljølovens områder.

Procesventilation - ophævelse

Nævnet ophævede et påbud om procesventilation, da påbudet var ugyldigt på grund af væsentlige mangler.

Arbejdstilsynet havde givet et metodepåbud til en restaurant om at etablere procesventilation ved en opvaskemaskine. Der var hverken i påbudet eller i øvrigt givet nærmere oplysninger om opvaskemaskinens brug, herunder om der rent faktisk skete udslip af generende em. Der var således ikke konstateret en overtrædelse af kravet om procesventilation. Da grundlaget for at give påbud fandtes at være for dårligt oplyst, blev afgørelsen ophævet.(1999-10-0105).

Kulde og træk i hal

Nævnet tiltrådte et påbud til en virksomhed om foranstaltninger mod træk- og kuldepåvirkninger i 3 store lagerbygninger samt ved porte og ramper, men fastslog at virksomheden havde metodefrihed ved efterkommelsen.

Klagen vedrørte primært efterkommelsen af påbudet, da virksomheden ikke fandt Arbejdstilsynets krav til foranstaltninger teknisk og praktisk mulige. Nævnet lagde vægt på, at arbejdet foregik ved åbentstående porte, at lagerbygningen var stor og var uopvarmet, samt at der var konstateret en mærkbar træk- og kuldepåvirkning. Nævnet fandt påbudet efterkommet bortset fra en del af den ene bygning. Nævnet tydeliggjorde, at virksomheden havde metodefrihed ved efterkommelsen af påbudet, når det sikredes, at træk- og kuldepåvirkningerne blev nedbragt til et acceptabelt niveau i overensstemmelse med, hvad der var teknisk og praktisk muligt. (1999-10-0068).

Recirkulation af procesluft

Nævnet tiltrådte et påbud til et hospital om, at der ikke måtte ske recirkulation af udsuget luft i forbindelse med operationer, hvor der anvendtes el-kirurgi, og hvor udsuget var placeret på el-kirurgiinstrumentet.

Klagen var begrundet i, at det anvendte udstyr var praktisk anvendeligt for kirurgen, i modsætning til andet eksisterende udstyr, og at røgen filtreredes før recirkulation. Nævnet lagde vægt på, at der ved el-kirurgi udvikledes røg, der gav kraftige lugtgener og udgjorde en potentiel risiko for infektioner, samt at røgens sammensætning var ukendt. Nævnet lagde endvidere vægt på, at der var et forbud i lovgivningen mod recirkulation af udsuget luft fra procesventilation. Nævnet fandt efterkommelsesfristen for kort, og fristen blev derfor forlænget. (2000-10-0001).

Frakendelse af kranførercertifikat

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte en afgørelse om, at en kranførers certifikat skulle inddrages for 1 år på grund af grov forsømmelighed.

En kran knækkede under et løft, hvor kranføreren havde afbrudt kranens overlastsikring. Bl.a. fordi kranen var flyttet inden en undersøgelse af uheldet, kunne den præcise årsag til uheldet ikke fastslås. Arbejdstilsynet fandt, at kranføreren havde udvist grov forsømmelighed, og fratog ham kranførercertifikatet for 1 år. Arbejds miljøklagenævnet fandt det ikke tilstrækkeligt godtgjort, at kranføreren var årsag til uheldet, men nævnet fandt, at kranføreren ved at afbryde sikringen og gennemføre løftet trods manglende oversigt havde udvist grov forsømmelighed. (1999-10-0094)

Sikkerhedsorganisation - hjemvisning

Arbejds miljøklagenævnet hjemviste påbud om oprettelse af sikkerhedsorganisation, da nævnet fandt, at Arbejdstilsynet skulle tage stilling til mulighed for dispensation.

Arbejdstilsynet påbød, at der ved en kirke med en graver på fuld tid og dennes medhjælp på deltid samt en organist og 2 sangere på 2-7 timer om ugen skulle oprettes en sikkerhedsorganisation. Arbejds miljøklagenævnet var enig i, at der efter reglerne skulle oprettes en sikkerhedsorganisation, men fandt - under henvisning til de meget forskellige arbejdsopgaver, og at kun 1 ansat var på fuld tid - at der forelå sådanne særlige forhold, at muligheden for en dispensation skulle behandles. (1999-10-0122)

Sikkerhedsfodtøj på ferskvareterminal

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte påbud om sikkerhedsfodtøj, idet Arbejdstilsynets oplysninger om konkrete farer blev lagt til grund.

Ved besøg på en ferskvareterminal påbød Arbejdstilsynet, at de ansatte skulle bære sikkerhedsfodtøj, idet der ikke var adskillelse mellem gående og el-hest/trucks, og paller og kasser blev håndteret manuelt. På grundlag af Arbejdstilsynets oplysninger fandt Arbejds miljøklagenævnet, at der i de nævnte situationer var fare for de ansattes sikkerhed. Nævnet fandt dog ikke grundlag for påbud om sikkerhedsfodtøj til truck- og elhesteførere, som kun kortvarigt stod af køretøjet. Nævnet bemærkede endvidere, at kravet om sikkerhedsfodtøj kunne bortfalde, hvis arbejdet blev udført uden risiko for fodskader. (1999-10-0104)

Temperatur i arbejdsrum

Arbejds miljøklagenævnet hjemviste påbud som følge af manglende hjemmel.

Arbejdstilsynet målte ved besøg på en virksomhed inden for fiskeindustrien meget lave temperaturer ved visse arbejdssteder, bl.a. udendørs. Med hjemmel i § 31 i bekendtgørelse om faste arbejdssteder påbød Arbejdstilsynet, at temperaturen skulle være tilpasset den menneskelige organisme og de anvendte arbejdsmetoder og derfor minimum 16°. Arbejds miljøklagenævnet hjemviste påbudet, idet der dels ikke var foretaget en konkret vurdering af arbejdsmetoderne og den fysiske belastning, hvilket var en forudsætning for anvendelsen af § 31, og der dels ikke var hjemmel i § 31 til krav til udendørs arbejdspladser. Nævnet bemærkede, at hvis kravet var, at arbejdet skulle udføres indendørs, var den korrekte hjemmel § 9 i bekendtgørelsen. (1999-10-0059)

Temperatur på badevand

Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte påbud om, at der i baderum skulle være varmt og koldt vand.

Ved besøg på en nyopført fabrik fandt Arbejdstilsynet, at kravet om koldt og varmt vand i bruserum ikke var opfyldt ved forblandet vand, idet de manglende indstillingsmuligheder kunne afholde de ansatte fra at bade, hvilket var i strid med lovens intentioner. Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at bestemmelsen om varmt og koldt vand måtte fortolkes efter sin ordlyd, således at den enkelte ansatte selv kunne vælge en passende temperatur. (1999-10-0116)

Containerspil på lastbil

Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede påbud om anmeldelses- og journalpligt på grund af manglende hjemmel.

Arbejdstilsynet udstedte påbud til en vognmand under henvisning til §§ 15 og 16 i bekendtgørelsen om kraner og spil, idet Arbejdstilsynet fandt, at et containerspil på en lastbil var omfattet af disse regler. Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at en lastbilmontoreret containerhejs ikke kunne sidestilles med et hejseredskab, der bruges på skiftende opstillingssteder, fx byggekraner. Nævnet beklagede endvidere, at Arbejdstilsynet ikke selv havde ophævet påbudet. (1999-10-0072)

Advarselsklæder på havnekaj

Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte påbud om, at ansatte beskæftiget med lastning og losning skulle bære advarselsklæder i klasse 3.

Ved besøg på en havnekaj fandt Arbejdstilsynet, at de ansatte der udsat for fare, idet området var stærkt trafikeret, og den kørende og gående færdsel ikke var adskilt. Da ansatte skulle derfor bære advarselsklæder i klasse 3. Arbejdsmiljøklagenævnet var enig med Arbejdstilsynets vurdering, idet nævnet bl.a. lagde vægt på, at kørende og gående ikke var adskilt, og at arbejdet udførtes på alle tider af døgnet og i al slags vejr. Nævnet kritiserede endelig langsom sagsbehandling hos Arbejdstilsynet. (1999-10-0117)

Ventilation i vaskehal

Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte påbud om, at udstødning fra busser i tomgang skulle fjernes ved kilden

Arbejdstilsynet konstaterede under et besøg i en klargøringshal for busser, **at** busserne holdt i tomgang i hallen, **at** der ikke var udsugning direkte på udstødningerne, og **at** luften i hallen var tung af dieseludstødning. Arbejdstilsynet påbød, at udstødningsgasserne skulle fjernes ved mekanisk udsugning såvidt muligt ved kilden, fx ved udsugning med en kapacitet på mindst 1.000 m³/t direkte på udstødningen. Uanset at klager anførte, at luften i hallen med det eksisterende ventilationssystem blev udskiftet 3 gange i timen, fandt Arbejdsmiljøklagenævnet under hensyn til forureningsgraden i hallen og udstødningsgassernes farlighed, at gasserne skulle fjernes ved kilden. (2000-10-0005)

Recirkulation af procesluft

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte forbud mod recirkulation af udsuget luft fra bogbinderimaskine

En bogbinderivirksomhed recirkulerede udsugningsluften fra en fræsemaskine gennem et filterposesystem. Arbejdstilsynet kunne ikke acceptere denne løsning, da virksomheden ikke kunne dokumentere, at den tilbageførte luft havde samme kvalitet som udeluft. Virksomheden havde ladet gennemføre en undersøgelse, som viste, at der kunne måles papirstøv i luften, dog under grænseværdien for organisk støv. Virksomheden klagede med henvisning til, **at** fræsemaskinen kun benyttedes få timer hver 14. dag, **at** støvmængden var meget lille, og **at** støvet ikke vidstes at være respirabelt. Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte forbudet bl.a. med henvisning til, at respirable støvpartikler kunne passere gennem filteret. (2000-10-0007)

Sikkerhedsorganisation

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte påbud om, at en kommune skulle oprette flere sikkerhedsgrupper i hjemmeplejen.

Idet Arbejdstilsynet ved et tilsynsbesøg konstaterede, at der i en kommunal hjemmepleje kun var 3 sikkerhedsgrupper, blev det påbudt, at der skulle oprettes yderligere 6 grupper svarende til hjemmeplejens 7 distrikter med hver sin leder samt 2 aftenhold. Arbejds miljøklagenævnet var enig i Arbejdstilsynets vurdering bl.a. med henvisning til, at det altid skulle være muligt at kontakte en sikkerhedsrepræsentant. Nævnet ophævede endvidere påbud om sikkerhedsgruppernes arbejde, idet kommunen oplyste, at de eksisterende grupper varetog de pågældende arbejdsfunktioner. Nævnet kritiserede Arbejdstilsynet for ikke at have indhentet disse oplysninger, fx ved partshøring, og for at have anset påbudet for efterkommet, da man fik kendskab til oplysningerne i stedet for at ophæve påbudet. (1999-10-0124)

Arbejdsforhold i hjemmepleje

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte påbud om tekniske foranstaltninger samt sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige arbejdsforhold i hjemmeplejen.

Som led i et tilsynsbesøg i en kommunal hjemmepleje besøgte Arbejdstilsynet et antal private hjem. I en del af disse hjem blev der konstateret arbejdsmiljøproblemer, hvorfor der blev udstedt et generelt påbud om foranstaltninger med en specifik vejledning til de enkelte hjem. På grundlag af Arbejdstilsynets oplysninger var Arbejds miljøklagenævnet enig i, at der var grundlag for påbud. Som svar på klagers anbringende fandt nævnet anledning til at bemærke, at en nærmere reference til de hjem, hvor der var problemer, var nødvendig for begrundelsen af afgørelsen, men at de hjem, som ikke var omfattet af påbudet, ikke burde have været nævnt i afgørelsen. Nævnet kritiserede endelig, at Arbejdstilsynet havde givet aktindsigt i afgørelsen uden at fjerne henvisninger til de enkelte hjem. (1999-10-0125)